

Borgarliga samfelagið, sum hevur vunnið seg fram seinastu árin, er eisini grundað á einstaklingar. Tú velur persónarnar, og ikki politisku flokkarnar, í dag. Tað er orsøkin til, at teir marknaðarføra seg sjálvar, heldur enn sín flokk. Tað ræður ikki um at hava rætt. Tað ræður um at sannføra veljaran um, at tú hevur rætt

MYND: POLFOTO

seg fyri. Krøvini eru heilt einfalt, at politikarin umboðar seg sjálvan, fremst av øllum.

Hvat kunnu miðlarnir gera fyri at sleppa undan stríðsmálunum?
– Teir kunnu handfara søgurnar øðrvísi. Hvør verður ávirkaður, tá skatturin fer upp? Tað eru heimini, ikki figgjarmálaráðið. Hvar bógva tey heimleysu? Á gøtuni, og ikki í innlendismálaráðnum. Politikkur er annað enn politikarar. Eg sakni fleiri søgur frá fólki, sum greiða frá avleiðingunum av avgerðunum, sum politikararnir taka. Pressan tykist heldur ikki vera serliga væl kunnað, um tað er samanhangur millum tað, sum politikarar siga og tað, teir gera. Tú sleppur ongantíð undan persónsstríðunum, men tú kann varpa ljós á aðrar síður av málunum.

Hvussu var so fyri 30 árum síðani?
– Tá vóru bara avísirnar, sjónvarpið og útvarpið. Samskiftispallarnir vóru færri. Tað tók rúma tíð hjá journalistunum at skriva eina søgu. Tilgongdin frá, at søgan varð skrivað, at blaðið fór til prentingar og borið út í kioskirnar, tók nakrar tímar. Útvarpið og sjónvarpið vóru heldur ikki eins skjót sum í dag. Politikarin hevði eisini nakrar minuttir at greiða frá sínum sjónarmiði. Tað fer við rúkandi ferð í dag. Um nakað hendir,

kann tú lesa um tað á internetinum nakrar minuttir seinni. Fjølmiðlarnir vita, at fólk tíma ikki at brúka somu tíð sum fyrr upp á miðlarnar. Tað skal vera skjótt, lætt og áhugavert. Politikarnir fáa sostatt sløk 10 sekund at sannføra veljaran, og so má rækka ella stökka. Tá er tað, at politikarnir brúkar aðrar hættir fyri at sleppa framat.

Hvussu tá?
– Politikararnir draga sín egna persón við inn í politiska arbeiðið. Tað eru óteljandi dømi um, at tey fólkavaldu bjóða fjølmiðlunum heim at síggja, hvussu snøgg hús, tey hava, ella hvussu einstandandi góð foreldur, tey eru. Privatpersónurin og politikarin er mest sum sami persónur. Tað var tað ikki fyrr. Tá snúði tað seg um politiska arbeiðið, og einki annað. Kappingin um umtaluna í almenna rúminum er stór, og tað ræður um at skilja seg burtur úr rúgvuni. Ljósið verður varpað á einstaklingin, sum stundum traðkar fram sum umboð fyri seg sjálvan heldur enn sín politiska flokk.

Viðgerðin skal vera kritisk Men hví tíma fjølmiðlarnir at renna eftir teimum søgunum?
– Tað vísir seg, at fólk gjalda fyri hesar søgurnar, sum snúgv seg um privatpersónin handan politikaran. Hitt er, at miðlarnir skulu vísa, hvør

hesin persónurin veruliga er. Tað er eisini áhugavert tilfar. Fólki hevur givið politikarunum sítt álit at stýra demokratinum. Eg sakni hinvegin eina meira kritiska viðgerð. Burtur við hesum myndunum av smílandi politikarum, sum keypa sínum fittu børnum ein ís í góðveðrinum, takk!

Saknar tú ikki gravandi journalistikk?
– Jú, avgjørt. Pressan dugir ikki nóg væl at skilja ímillum, hvat er politikkur, og hvat er sjónleikur. Tað er hinvegin ikki lætt at vera journalistur. Redaktiónirnar eru sperdar, og einstaki journalisturin fær ikki stórvegis tíð at skriva søgurnar. Teir hava litla tíð at kunna seg nærri um ymsu málini. Tú skal heldur ikki gloyma, at journalistar eru bara menniskju. Teir vita ikki alt um alt. Teir skulu eisini hava tíð at kunna seg um politisku málini.

Pressan spyr hví Hvussu vil tú lýsa politisku miðlarnar í dag?
– Tað minnir ikki sørt um ítróttar-journalistikk. Tað verður serliga skrivað og tosað um taktikk. Innihaldið snýr seg ikki um, hvat politikarnir siga, men um hví, teir siga tað. Miðlarnir eru vitandi um, at teir eru miðdepilin í einum politiskum spæli um atkvøðurnar. Tann dystin vil pressan ikki tapa – eingin vil

Stríðið um valdið...

Politisku flokkarnir brynja seg til stríðið at fáa tín kross á lögtingsvalinum. Tað verður ikki uttan svørslag. Floksformenninir hava lagt ætlanina, og allar snildir verða brúktar fyri at sannføra teg um, at tín atkvøða er neyðug fyri at menna fólkaræðið.

Sosialurin fer komandi vikurnar at taka pulsinn og varpa ljós á valstríðið. Vit prátta við valevni, sum ætla sær á ting á fyrsta sinni, umframt at seta serfrøðingum stevnu um valstríð.

BILLY ADAMSEN

48, er rithøvundur og fyrrverandi spurnasmiður. Hann er útbúgvinn mag.art. í bókmentafrøði og Ph.d í politiskum málpsykologi. Adamsen var fyrsti danski spunasmiðurin, tá Poul Nyrup Rasmussen, táverandi forsætisráðharri, setti hann í starv í 1996. Hann arbeiðdi fyri Poul Nyrup Rasmussen í fimm ár. Billy Adamsen hevur síðani staðið á odda fyri fleiri ítróttarverkætlanum. Hann var spunasmiður hjá Brian Mikkelsen eitt stutt skifti fyri jól í fjør, men fór frá, tá BT kunngjórði nøkur brøv, sum hann og Poul Nyrup Rasmussen høvdu skrivað. Hann starvast hjá samskiptisfyrítøkuni Sylvester Hvid & Co. í dag, umframt at hann heldur fleiri fyrilestrar á Københavns Universitet, Roskilde Universitetscenter og Copenhagen Business School. Hann hevur givi út fimm bókur: Tv – en god babysitter (1994), Tv og Computeren – gode babysittere (1995), Tv-valg og Tv-vælger (1996), En enkel sag – en tanke om enkeltsager og politik (1998) og Spindoktor (2005).

lata seg brúka. Tað er orsøkin til, at tað eru alsamt fleiri politiskar greiningar í miðlunum nú. Søgur um spælið handan politikkin.

Hvussu ávirkan tað veljaran?
– Tað kann geva eina mynd av einum kyniskum spæli um valdi. Ein mynd av, at tað er eingin álvari í politikkinum, men at tað bara snýr seg um vald.

Snýr tað seg bara um vald?
– Nei. Journalistarnir eru ongantíð við handan leiktjældini. Tað eru fáir politikarar, sum ikki taka sína uppgávu í álvara. Teir kunna seg væl um málini og lesa neyðugu skjølini. Tað er nógv størri arbeiðið, enn tey flestu halda. Tað veit veljarin ikki. Teir vita bara um tað, sum fer fram á sjónvarpsskugganum. Tað er spell.
Men niðurstøðan er, at slagið um atkvøðurnar er í miðlunum, og politikarnir eru atvoldin til stríðsmálini, men fjølmiðlarnir gera ikki nógmikið fyri at sleppa undan teimum?
– Ja, tað er rætt.